

VINERI • 9 MARTIE 2012 • ANUL LXII NR. 10

FONDAT ÎN 1951
FOAIA 100 FOAIE

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

Capcana autonomiei
AȚRU va administra șase școli
Carnavalurile alungă iarna și aduce primăvara

CALENDAR ORTODOX

12 martie, luni, Cuv. Teofan Mărt.; Sf. Grigorie Dialogul, Ep. Romei; Sf. Simeon Noul Teolog.
13 martie, marți, Aducerea moaștelor Sf. Nichifor, Patr. Constantinopolului.
14 martie, miercuri, Cuv. Benedict din Nursia.
15 martie, joi, Sf. Mc. Agapie, Plisie și Tirmolau.
16 martie, vineri, Sf. Mc. Sabin Egipteanul.
17 martie, sâmbătă, Cuv. Alexie, omul lui Dumnezeu; Sf. Mc. Marin (Pomenirea morților).
18 martie, duminică, Sf. Chiril, Arhiep. Ierusalimului; Sf. Mc. Trofim și Evcarpion. Duminica a III-a din Post (a Sf. Cruci)

OMUL SĂPTĂMÂNII

Miron Cristea

Primul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române s-a stins din viață cu 73 de ani în urmă, pe 6 martie 1939, la Cannes (Franța). Este înmormântat în Catedrala Patriarhală din București. A fost un publicist, filolog, politician și teolog. Între 1 februarie 1938 și 6 martie 1939 a fost prim-ministru al României.

Miron Cristea (pe numele de mirean Elie Cristea) s-a născut pe 18 iulie 1868, în Toplița, jud. Harghita. A studiat la Gimnaziul săsesc din Bistrița (1879–1883), apoi la Liceul grăniceresc din Năsăud (1883–1887), la Institutul teologic-pedagogic din Sibiu (1897–1890) și la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din Budapesta (1891–1895), unde obține doctoratul cu o teză despre Viața și opera lui Eminescu (tipărită în limba maghiară, 1895). A fost învățător-director la Școala confesională românească din Orăștie (1890–1891), secretar (1895–1902), apoi consilier (asesor, 1902–1909) la Arhiepiscopia Sibiului. S-a călugărit la mănăstirea Hodoș-Bodrog de lângă Arad (1902), sub numele Miron.

La 21 noiembrie 1909 a fost ales episcop al Caransebesului; în această calitate a apărut școlile confesionale românești din Banat în fața încercărilor guvernului din Budapesta de a le desființa. A participat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918, fiind membru al delegației românilor transilvăneni care a prezentat actul unirii la București.

Pe 18 decembrie 1919 a fost ales mitropolit primat al României întregite, iar în ziua următoare investit și înscăunat. În ziua de 4 februarie 1925 devine primul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, fiind instalat în noua demnitate la 1 noiembrie 1925.

Sub el s-a făcut unificarea bisericească din noul stat român unitar, s-a organizat Biserica noastră ca Patriarhie, s-a votat Statutul de organizare și funcționare al Bisericii Ortodoxe Române din 1925, în timpul păstoririi lui, a reapărut revista „Biserica Ortodoxă Română” (1921), a inițiat apariția revistei „Apostolul”, organ de publicitate al Arhiepiscopiei Bucureștilor (1924), s-a îngrijit de traducerea și tipărirea Bibliei sinodale din 1936, precum și a unor ediții din Noul Testament, a sprijinit tipărirea de cărți teologice în Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, a înființat Seminarul teologic „Miron Patriarhul” din Câmpulung (1922) pentru orfanii de război și Academia de Muzică religioasă din București (1927), a sprijinit o serie de tineri teologi la studii peste hotare, sub el s-a ridicat actualul palat patriarhal și a fost repictată catedrala patriarhală.

Budapesta

Cenaclu literar
despre Iosif Vulcan

Societatea Culturală a Românilor din Budapesta și Autoguvernarea Românească din sectorul II organizează un cenaclu literar intitulat „Activitatea cultural-literară a lui Iosif Vulcan la Budapesta”. Ce-

naclul va avea loc vineri, 9 martie, la Primăria sectorului II din capitală (1024 Budapesta, piața Mechwart nr. 1, Sala de căsătorii, parter), cu începere de la ora 17.00.

A.C.

Concert extraordinar
de pian

În cadrul Festivalul Primăverii din Budapesta, Institutul Cultural Român din Budapesta oferă publicului duminică, 18 martie, un concert de pian cu *Mihaela Ursuleasa*, o glorie a interpretării pianistice. Concertul va avea loc de la ora 19.30, la Teatrul Național Uránia, din Budapesta, str.

Rákóczi, nr. 21. Pianista Mihaela Ursuleasa a studiat opt ani la Conservatorul din Viena și a obținut de-a lungul timpului numeroase premii, cele mai importante fiind premiul al II-lea la Concursul Internațional de la Senigallia și premiul I la Concursul Clara Haskil.

A.B.

Micherechi

Alegerea
noului
director

După încheierea ediției noastre, joi, 8 martie, Consiliul Local din Micherechi s-a întrunit în ședință. Principalul punct pe ordinea de zi a ședinței a fost alegerea noului director al școlii generale. Înainte de această decizie, singura candidată *Ana Rocsin Sárközi* a primit încredere atât din partea corpului profesoral cât și din partea Autoguvernării Românești locale. Dar decizia finală a fost luată de către membrii Consiliului Local. Cu amănunte vom reveni în numărul din săptămâna viitoare.

A.C.

Crâstor

Hramul
capelei
ortodoxe

În ziua de 25 martie, de Bunavestire, Capela ortodoxă din Crâstor își va serba hramul. Sfânta Liturghie va fi săvârșită de preotul paroh *Alexandru Șereș* cu începere de la ora 10.00. A.C.

Poza săptămânii

Gânduri la ședința AȚRU

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Când dansăm pe un vulcan, când ne paște primejdia de a cădea în capcana autonomiei culturale, propagată cu precădere de politicieni și oferită ca un dar naționalităților, ar trebui să fim mai prudenți, chiar dacă jupânii dictează un ritm uluitor în schimbarea fără o finalitate limpede a structurilor sociale și culturale cu care ne-am familiarizat în ultimele decenii.

Prudență, zicem, fiindcă comunitatea noastră nu e pregătită pentru vâltoarea în care este antrenată. AȚRU a fost constrânsă, fie de împrejurările locale, fie de ministerul de resort, să își asume administrarea școlii din Bătania. Are o oarecare doză de amatorism elanul cu care AȚRU, fără nici o abilitate din partea celor în cauză, de fapt, în numele nimănui, se angajează la gestionarea școlilor pe care primăriile locale nu le mai pot finanța. De aceea și-au putut permite câțiva primari și directori de școli luxul de a se uita ca la teatru la cele ce s-au întâmplat la recența consfătuire de la Julia (23 februarie) cu subsecretarul de stat de resort, la care prea multe lucruri noi nu au putut auzi, dat fiind că situația cu privire la trecerea de la o lungă dependență statală la o independență, o autonomie incertă este o „afacere” riscantă. Lumea știe că, deși totul se face în mod legitim, școala nu este numai a susținătorului sau a finanțatorului, ci, înainte de toate, a elevilor, respectiv a părinților. Ultimii au să decidă soarta așa-ziselor școli românești! Tocmai de aceea, spune mult despre mentalitatea acelor care au datoria de a ne reprezenta interesele noastre comunitare faptul că nu cu ei dialoghează, încercând să ajungă cu ei la un consens, să le explice cum va deveni școala lor o instituție educațională de calitate, performantă trecând sub auspiciile AȚRU-lui, deși preluarea școlilor oferă un bun prilej de a se legitima. Nu întâmplător ține să accentueze cu un optimism facil „Cronica”: „Că nu putem disocia Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria de viața acestei colectivități românești, indiferent de vorbele grele pe care unii au fost tentați să le pună în căra AȚRU”.

Capcana autonomiei

Nu prea știm la ce se referă, știm însă ce ar mai dori autorul editorialului din ultimul număr: „AȚRU va trebui tratat ca un partener de bună-credință, de bunăsimț, de către autoritățile din România”. Așadar, asta-i problema! Lipsa de legitimare de dincoace și de dincolo... Numai că organizația care timp de aproape două decenii nu a reușit să obțină sprijinul comunității pentru care a fost înființată, de ce crede că preluarea câtorva școli o va legitima? Înainte de a prelua cu un vădit zel școlile, nu ar trebui oare să mediteze asupra acestei întrebări și să tragă concluziile necesare? Apoi nu ar trebui să scriem bazonii: nu școala depinde de AȚRU, ci invers, AȚRU depinde de școală și de comunitate!!! Școli românești sunt în Ungaria de azi și ieri de mai bine de două secole, iar primarii și directorii de școli cer preluarea unităților de învățământ nu de dragul AȚRU-lui, ci de nevoie. E vorba, deci, de mezialianță. După cum, nu e cazul să vorbim deocamdată de un triumf. E, incontestabil, o reală provocare și cu toții trebuie să punem umărul și să zicem: hai AȚRU! Dar cu școala nu te poți juca, mai ales cu o instituție mică, sătească, într-o epocă în care viitorul unui om depinde de calitatea învățământului.

Prin urmare, dilema cu care se confruntă comunitatea face valuri, căci miza este mare și nu se rezumă numai la problema „să ținem cu AȚRU sau cu statul”, ci și la viitorul și calitatea învățământului din școlile afectate. Dă de gândit faptul că de ce AȚRU nu profită de ocazie și nu des-

chide spre părinți, spre intelectualitate, spre cadrele didactice din învățământul public și superior, spre cele două catedre universitare, spre comunitățile profesionale, teribile dictu, spre diplomația română din țara noastră, solicitându-le sprijinul în elaborarea unui program complex, care ar cuprinde atât strategia de preluare și finanțare cât și o mulțime de probleme de conținut, ca de chestiunile personale, de evaluare și inspectare a activităților școlare să nici nu mai vorbim. Degeaba o preiei, dacă nu știi ce să faci cu ea. Nimeni nu poate crede, de pildă, că într-o criză economică și financiară în care ne aflăm, o școală cu un efectiv redus de elevi poate fi viabilă și finanțabilă, indiferent de cel care o administrează. O preiei, ca apoi tu să o desființezi și nu statul? Din această perspectivă, mai multe dintre școlile noastre nu prea au viitor. Nu credem, deci, în ciuda unor eventuale promisiuni, că așa-zisele fonduri de intervenție pot face minuni și oferă perspectivă. Sunt garanții stabilite prin lege? Și apoi vorba lui Cicero: „Nevoia nu ascultă de nici o lege”.

Rețeaua școlară actuală nu mai poate fi susținută. Ar fi crezut cineva cu 5-6 ani în urmă că de la cea mai mare și românească școală din Ungaria, cea din Micherechi, vor fi duși atâtea copii la alte școli? Așadar, trebuie să gândim într-un alt sistem, elaborat și implementat în comun cu sprijinul specialiștilor și printr-un consens cât posibil de larg, căci: „Niciodată nu ești mai bine servit decât de tine însuși”. Se

pune întrebarea: suntem capabili să ne facem un învățământ mai bun și mai românesc? Ajungând la acest capitol, cine va convinge cadrele didactice și cu ce mijloace? Există în posesiunea AȚRU-lui vreo astfel de programă sau vreun plan?

Mai este apoi o problemă cunoscută de toată lumea, dar despre care nu ne place să vorbim: componența etnică a elevilor. AȚRU, ca reprezentantă a românilor din Ungaria, nu poate prelua școli cu elevi care nu sunt de origine română! Nu e treaba noastră să întreținem școli pentru unguri sau în care limba română se predă numai ca o limbă străină. Ar trebui să vedem pădurea de copac: nu elevii sunt pentru cadrele didactice, ci invers. O instituție maghiară nu poate legitima o organizație menită să reprezinte o comunitate română! Ce avem noi cu Körösnagybánya? De ce vrem să ne compromitem în continuare cu instituții virtuale, compromițând, vrând, nevrând, și politica față de naționalități a statului? Ar trebui, în sfârșit, să tragem o cezură între românesc și neromânesc. Scopul unei restructurări a învățământului nostru ar fi salvarea a ceea ce încă este cât de cât românesc. În acest scop, ar trebui să încercăm întemeierea unor centre educaționale, în județul Bichiș la Bătania, la Chitighaz (în școala de aici ar putea fi integrată, dacă e cazul, școala „română din Aletea”), Julia și Micherechi, iar în Bihor prin integrarea școlilor din Bedeu, Săcal și Apateu. Și în cazul acesta este adevărată maxima: nu mult, ci bun! Cu excepția

Julei, aceste centre educaționale ar avea nevoie de câte un cămin ca să fie atrăgătoare și să corespundă și unor necesități sociale, căci în zonele acestea sunt mulți copii nevoiași. Fiind aproape de România, ar putea stârni interes și pentru elevii de dincolo de graniță.

Știut este faptul că statul maghiar vrea să scape de școlile de naționalitate, dat fiindcă, cu puține excepții, sunt școli cu un număr de elevi redus, deci „nerentabile”. În baza noii legi de învățământ o mulțime de școli cu un efectiv redus, trecând sub tutela statului, vor fi desființate prin integrare. În acest caz, componența etnică a elevilor nu va mai avea nici o semnificație. Și pentru că statul nu-și poate permite luxul de a integra sau, mai ales, a desființa școli de naționalitate, neavând altă posibilitate și satisfăcând obligația pe care și-a asumat-o cu privire la asigurarea pentru naționalități a unei autonomii culturale, le oferă spre preluare autogovernărilor naționale (pe țară) ale naționalităților dependente de altfel de stat din punct de vedere politic și financiar. Rolul autogovernărilor se rezumă, deocamdată, la gestionarea, administrarea școlilor, fără să cunoaștem detalii cu privire la elementele esențiale de conținut ale activității instructive și educative. Care va fi contribuția „gestionarului” la întocmirea programelor școlare, la evaluarea activității școlare, a cadrelor didactice și a directorului? Va avea un inspectorat propriu sau unul denumit de stat? Până la urmă, cine își va asuma răspunderea pentru calitatea și caracterul național ale învățământului din aceste școli, statul sau întreținătorul? În caz că aceste aspecte esențiale au să rămână o atribuție a statului și nu a întreținătorului, despre o autonomie culturală nu se va putea vorbi și nimeni nu-și va asuma responsabilitatea pentru ceea ce se va întâmpla în aceste școli, implicit viitorul lor.

lata de ce facem apel la precauție, la înțelepciune politică și la o pregătire temeinică din punct de vedere profesional înainte de a intra în joc.

Gh. Petrușan

Duminica Ortodoxiei la Budapesta

Duminica Ortodoxiei (4 martie 2012) a fost sărbătorită în mod deosebit și în acest an de către creștinii ortodocși care trăiesc în Budapesta.

Cu binecuvântarea Înalt-preasfințitului Părinte Marc, Arhiepiscop de Iegorevsk, în cadrul Patriarhiei Moscovei și Întâistătător al Episcopiei Ortodoxe Maghiare din Ungaria, Sfânta Liturghie din Duminica Ortodoxiei a fost săvârșită la Catedrala cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” din Budapesta, de către Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, aflat în fruntea unui sobor de clerici aparținând mai multor jurisdicții ortodoxe din Ungaria: Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria, Eparhia Ortodoxă Maghiară din Ungaria, Exarhatul pentru Ungaria și Austria al Patriarhiei Ecumenice și Eparhia Ortodoxă Bulgară din Ungaria.

La Sfânta Liturghie au participat mulți credincioși, reprezentând toate jurisdicțiile ortodoxe din Ungaria (români, maghiari, ruși, greci, sârbi și bulgari), iar răspunsurile la strană au fost date alternativ în mai multe limbi, anumite părți din Sfânta Liturghie fiind rostite pe rând, de asemenea, în mai multe limbi (maghiară, slavonă, greacă și

română): Apostolul, Evanghelia, Credeul, rugăciunea „Tatăl nostru” și alte ecfonise. La acest eveniment au fost prezenți, de asemenea, domnul Fischl Vilmos, Secretarul General al Consiliului Ecumenic al Bisericilor din Ungaria și domnul Fedor Tibor, Șef de Departament la Secretariatul de Stat pentru Culte din Budapesta.

În cuvântul de învățătură, Preasfințitul Părinte Episcop Siluan le-a vorbit credincioșilor despre vechimea și importanța deosebită a acestei sărbători care consemnează restaurarea cultului sfințelor icoane și biruința credinței ortodoxe de-a lungul veacurilor, îndemnându-i pe aceștia să prețuiască toate darurile duhovnicești primite din partea Părintelui Ceresc prin Biserica Ortodoxă și să nu se simtă niciodată singuri, deoarece

ce „cu noi este Dumnezeu”, așa cum mărturisim de multe ori în timpul slujbelor din Postul Mare. Tot cu acest prilej, le-a prezentat semnificația deosebită a acestei Duminici în viața Bisericii Ortodoxe Române, prin Pastorală Sfântului Sinod la Duminica Ortodoxiei, care se citește în toate bisericile din țară și din diaspora și prin colecta pentru Fondul Central Misionar, organizată din această Duminică și până la Sărbătoarea Bunevestiri. La sfârșitul Sfintei Liturghii, în prezența preoților slujitori, cu icoane în mâini, a fost rostită o rugăciune specială, evocându-se și în acest mod importanța sfințelor icoane în viața creștinilor ortodocși, după care toți participanții au fost invitați la o agapă comună.

Începută la Budapesta în urmă cu aproximativ zece ani, prin inițiativa Preasfințitului Părinte Sofronie, Episcopul de la vremea respectivă al Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria și actualmente Episcopul Oradei, sărbătoarea Duminicii Ortodoxiei a constituit și de data aceasta un minunat prilej de manifestare a comuniunii frățești a creștinilor ortodocși trăitori în Ungaria – scrie Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

Liturghii arhieresti la Oradea

În Duminica Izgonirii lui Adam din Rai, pe 26 februarie, la Biserica cu Lună din Oradea au slujit împreună trei ierarhi: PS Părinte Sofronie, Episcopul Oradei, PS Părinte Siluan, Episcopul românilor ortodocși din Ungaria și PS Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Ti-

mișoarei, care, împreună cu un sobor de ieromonahi, preoți, ierodiaconi și diaconi, au săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă cu prilejul aniversării liturgice a 13 ani de la hirotonia întru arhieru a Preasfințitului Părinte Sofronie și 5 ani de la binecuvântatul moment al întronizării Preasfinției

Sale în scaunul de Episcop al Oradei, desfășurat în 25 februarie 2007, în această veche catedrală a Bihorului.

În duminica următoare, pe 11 martie, PS Siluan va sluji din nou la Oradea, alături de PS Sofronie, dar de această dată la noua catedrală ortodoxă. A.B.

CUGETĂRI DIN POSTUL MARE

Greutatea păcatelor

Trecând prin sat, un preot s-a întâlnit cu un țăran care nu prea venea pe la biserică. Oprindu-l i-a zis:

– Fiule, de ce nu ai venit ieri la slujbă? Ai avut vreun necaz? Pot să te ajut cu ceva?

– Părinte, nu am avut vreme, m-am luat cu una, cu alta și...

– Vai, fiule, nu se poate să nu-ți faci timp să vii la biserică, să aprinzi o lumânare și să spui o rugăciune! Dacă tu nu te gândești la Dumnezeu și nu cauți ajutorul Său, cum ai vrea să-ți poarte El de grijă? Orice probleme ai avea, chiar dacă nu le poți rezolva singur, chiar dacă nimeni nu ar fi în stare să te ajute, Dumnezeu poate. El îți dă sănătate, liniște și spor în casă. Însă dacă alegi să faci păcate, mai meriți oare ajutorul Său?

– Dar, părinte, ce păcate am eu?, zise omul cu nedumerire. Nu am decât păcate mici. Sunt acestea atât de grave?

– Fiule, i-a mai spus preotul, orice păcat este grav, fiindcă păcatul, oricât de mic, îți strecoară în suflet răutate. Poate nu par păcatele tale prea mari, dar... ia adu-ți aminte, ieri a plouat?

– Da, părinte, a plouat ceva, dar nu prea mult.

– Și azi, de ce ai putut să ieși din casă?

– E, părinte, pentru că de dimineață a ieșit soarele și pământul s-a uscat repede.

– Păi, vezi, fiule? Anul trecut ții minte când au fost inundațiile? A plouat 3 zile în șir. Am mai putut noi să ieșim atunci din case?

Păcatul, fiule, este la fel ca picătura de apă. Așa mică ai impresia că nici nu-ți poate face rău. Dacă ai ceva păcate, dar cauți să le îndrepti prin căință și bunătate, prin rugăciune în sfânta biserică, atunci imediat apare dragostea lui Dumnezeu, care aduce iar liniște sufletului, la fel ca și căldura și lumina soarelui, după o zi cu ploaie. Dar, atunci când ploile se adună și curg unele după altele, când mii și mii de picături, ce par fără putere, se strâng laolaltă, atunci nimic nu mai le poate sta în cale. Tot astfel, dacă se adună păcate peste păcate în sufletele noastre, nu le mai putem sta în cale și devenim tot mai răi și mai egoiști.

Întră în biserică, fiule, cât mai des. Roagă-te și închină-te în fața icoanelor și, atunci, sufletul tău nu va fi chinuit de greutatea păcatelor și viața ta va fi un exemplu pentru cei din jur.

AȚRU va administra șase școli

Vineri, 2 martie, la Jula s-a ținut prima ședință de lucru din acest an a adunării generale a Autoguverării pe Țară a Românilor din Ungaria. Pe ordinea de zi a ședinței au figurat nouă puncte, printre care darea de seamă despre activitatea și bugetul din anul 2011, aprobarea bugetului pentru anul 2012 al AȚRU și al instituțiilor subordonate. Pe ordinea de zi a mai figurat și dezbaterile problemelor de actualitate din cadrul instituțiilor de învățământ românesc din Ungaria și aprobarea modificării statutului de funcționare al AȚRU, precum și modificarea actului constitutiv al Centrului de Documentare al AȚRU și al școlii generale și grădiniței din Bătania în care au fost schimbate anumite date și denumiri conform noii legi a naționalităților (în loc de minoritate acum se folosește expresia naționalitate). Toate acestea au fost trecute în revistă și supuse la vot de către președintele Kreszta Traján, care, spre mare surprindere a unora de față, a condus aproape toată ședința în limba română.

Încă la primul punct pe ordinea de zi, Eva Iova a luat cuvântul arătându-și nemulțumirea față de

a se trimite propuneri către București, acestea să fie discutate și cu deputații AȚRU.

În afară de 5-6 deputați (cu toții din partea UCRU), care nu au fost de acord cu unele puncte pe ordinea de zi, ceilalți deputați AȚRU au fost mulțumiți de tot ceea ce s-a propus. Membrii AȚRU au votat, aproape în unanimitate, că vor prelua administrarea școlilor din Chitighaz, Aletea și Săcal (care funcționează în integrare cu școala din Bedeu și Körösnagyborsány). În cazul Săcalului, singura condiție a fost ca primăria locală să achite până la momentul predării-preluării datoriile pe care le are instituția de învățământ. Totodată, președintele Kreszta a dat citire unei scrisori primite de la Latorcai Csaba, subsecretar de stat cu problemele naționalităților din cadrul Ministerului Administrației Publice și Justiției de la Budapesta, prin care acesta asigură conducerea AȚRU de o bună colaborare și susținere în cazul administrării școlilor ce urmează să fie preluate. Deputatul Ion Budai, fostul director al Liceului „Bălcescu” a întregit despre faptul dacă la școala din Körösnagyborsány, o localitate unde nu trăiesc români, într-adevăr se predă limba română. A dedicat această întrebare celor două membre din AȚRU, care sunt profesoare la școlile din Săcal și

Bedeu. Elena Silaghi a răspuns că elevii din Körösnagyborsány se străduiesc să învețe românește și să păstreze tradițiile românești.

În continuarea ședinței, după supunerea la vot a dării de seamă pe 2011, s-a vorbit în principal despre bani, fiind făcută și o prezentare a bugetului pe anul în curs, acesta fiind aprobat apoi de adunarea generală. Fondurile AȚRU pe anul 2012 sunt de 192.709.200 Ft. Banii se împart în următorul fel: 52 de milioane de forinți – pentru funcționarea AȚRU, 19.700.000 – pentru funcționarea Centrului de Documentare al AȚRU, 18.359.000 Ft – pentru revista „Foaia românească”, 18.359.000 Ft – pentru revista „Cronica”, iar 82.246.000 de forinți – pentru funcționarea școlii din Bătania.

La sfârșitul ședinței a fost înmănat profesoarei Elena Silaghi din Bedeu premiul AȚRU pe anul 2011 „Pentru învățământul românilor din Ungaria”. Premiata a mulțumit celor de la AȚRU pentru distincție, dovedindu-se foarte stăpânită de faptul că nu s-a îmbrăcat festiv pentru a-și prelua premiul.

La ședință au participat și Călin Cămarășan, consulul general al României la Jula, Răzvan Ciolcă, consulul din Seghedin și Iulia Olteanu, directoarea școlii din Bătania.

A.B.

Deputatul Cosmin Pop, preot paroh la Jaca, s-a arătat nemulțumit că fondurile pentru biserica și parohia din Jaca nu ajung la destinație

cele propuse de către Oficiul AȚRU pentru următoarea ședință a Comisiei Mixte Interguvernamentale româno-maghiară. Observația ei critică s-a referit la faptul că, după AȚRU, România ar trebui să finanțeze în egală măsură și revista „Cronica”, așa cum face în cazul „Foi românești”. Eva Iova a atras atenția că „Foaia românească” este susținută financiar de către România, prin Departamentul pentru Românii de Pretutindeni de aproape 15 ani, iar în ultimii ani ajutorul sosește pe baza proiectelor câștigate de către „Foaie”. Eva Iova a cerut ca în viitor, înainte de

Pe scurt...

BICHIȘCIABA

La ultima ședință de lucru a Autoguverării Românești din Bichișciaba, care a avut loc la finele lunii februarie, membrii au aprobat bugetul pentru anul acesta. Autoguverarea românească din reședința județului Bichiș va contribui la organizarea evenimentului sportiv Supermaraton, la Festivalul Zenit și la concursul de povestire pe țară.

CHITIGHAZ

În perioada 26-28 martie va fi înscrierea copiilor la școala generală românească din localitate. Pentru ca părinții preșcolarilor să cunoască mai bine munca instructiv-educativă a școlii, direcțiunea școlii generale le-a oferit pe 7 martie și pe 20 martie o lecție-model, prezentate de învățătoarele ciclului primar.

BUDAPESTA

Autoguverările Românești din sectoarele III și V din Budapesta organizează pe 11 martie serbarea Mărțișorului și Ziua Femeii. Programul va avea loc la Casa Comunității Csillaghegyi (1039 Budapesta, str. Mátyás király nr. 11-15) între orele 16.00-21.00.

JULA

Școala generală „N. Bălcescu” din Jula organizează, pe 13 martie, ziua porților deschise. Între orele 9-12, viitorii școlari, împreună cu părinții lor, vor avea posibilitatea să intre la ore și să cunoască programa de învățământ a acestei instituții.

POCEI

Autoguverarea Românească din Poci în colaborare cu Autoguverarea pe Țară a Românilor din Ungaria organizează, pe 23 martie, a VII-a ediție a Cupei Tanasi. Cupa de fotbal, care este organizată în memoria regretatului Ioan Tanasi, va avea loc în Sala de sport a școlii.

MICHERECHI

Asemenea altor primării din țară, și Primăria din Micherechi îi sărbătorește pe cei mai vârstnici locuitori ai satului. Luna aceasta, pe 29 martie, la aniversarea împlinirii venerabilei vârste de 95 de ani va fi felicitată din partea conducerii satului Floarea Oros Cozma, cea mai în vârstă femeie din sat.

Mărțișoare pentru copiii din Jula

Primăvara aduce mirosul lunii Martie, cu ghiocei, păsărele și soare auriu ce ne salută timid aproape în fiecare zi. Așa cum buburuzele își dezmoțesc aripioarele la prima rază de soare mai caldută, așa și luna Martie ne dezmoțeste sufletele cu primul mărțișor ce ne parfumează via-

ața. Copiii Grădiniței din Orașul Mare Românesc din Jula și educatoarele lor au confecționat mărțișoare tuturor prietenilor, ca un fel de talisman menit să poarte noroc, alături de urările de bine, sănătate, dragoste și bucurie. În primele zile ale lunii martie, în timp ce copiii au colorat

planșe cu ghiocei și au confecționat aceste mărțișoare, educatoarele le-au vorbit despre frumusețea tradiției românești. Fetele vor purta mărțișorul pe haina lor până la sfârșitul acestei luni. Apoi, acestea vor fi agățate pe crenguța unui pom din curtea grădiniței.

A. Cioca

Carnaval la Micherechi

Ziua carnavalului încunună șirul obiceiurilor de iarnă, care totodată cheamă lumea la o liniște și împăcare înainte de Postul Mare al Învierii Domnului, când timp de 7 săptămâni erau anulate toate sărbătorile pompoase.

O asemenea petrecere de carnaval, sub genericul „Alungarea iernii”, a organizat miercuri trecută și Grădinița din Micherechi. După cuvintele de bun venit, rostite de conducătoarea instituției, *Angelica Martin Puskár*, copilașii și-au prezentat măștile în fața publicului numeros. La

fel ca și în anii precedenți, educatoarele s-au pregătit cu o surpriză: au prezentat un spectacol de teatru de păpuși, după care s-a încins hora: „Carnaval, carnaval, vesel carnaval” și s-a dat tonul la distracție. Prin bună voința părinților, copilașii au fost întâmpinați cu mese întinse, încărcate cu mai multe feluri de prăjituri, sucuri și fructe.

După parada măștilor, cu toții au ieșit în curtea grădiniței pentru a arunca în foc o babă din paie, simbolizând alungarea iernii și chemarea primăverii.

A.C.

Orizontal

Factori de decizie foarte importanți

Alegerea sau deciderea unui drum

Începe ignatul! – Încet în luarea unei decizii

Sportul acvatic

Decizii neactuale

Decizii dubioase

Miros – Mare între nări –

Timp de decizie

Bucată de prescură (reg.) –

Închide în calea deciziilor

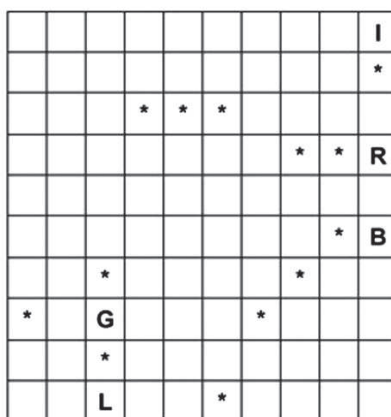
REBUS

Țara omului decis – Efect de lungă durată

Decid existența transmisiei radio-TV – Decizia de a păstra ceva

Vertical

Plimbăreți – Țara din care Avraam a decis să plece

Decizii puse la loc

Decis asupra locului ce trebuie ochit

Ape! – Decise și subliniate

Ren! – Verificare în urma deciziei capilor militari

Acut! – Ion după decizia de a-și feminiza numele

Decid atunci când e vorba de dexterități – Ion Toma!

Trec odată cu deciziile – Cămașă (pop.) – O culoare

Animal de povară – Măgar indecis

Cărți de rugăciune (molitvelnice)

Liceenii din Jula au alungat iarna cu veselie și voie bună

Îmbrăcați în pirați, prințese, vedete rock sau vrăjitoare, elevii Liceului „N. Bălcescu” din Jula au încercat să alunge iarna din oraș. Joi, 1 martie, în prima zi a primăverii, liceenii au uitat pentru 2 ore de lecții, teme, matematică, română și au participat la un vesel carnaval. Acesta, prin tradiție, se desfășoară în sala mare a centrului

cultural. La pregătirea și realizarea carnavalului, elevii participă cu însoțire și dăruire, din dorința de a oferi spectatorilor momente de ținută estetică, distracție, satisfacție, făcându-le măcar pentru un moment viața mai frumoasă, mai plină de sens. Carnavalul reprezintă un izvor de satisfacție, bucurii și creează bună dispoziție.

Joi seara, sala s-a umplut în câteva minute de prințese, staruri, dansatoare, medici, țărani și țărăncuțe, vrăjitoare, „domnișoare” care au început să danseze pe muzică și să-și prezinte scenetele, juriului și colegilor. Au urmat apoi jocuri, concursuri, roluri din diferite emisiuni tv și talk show-uri. Toate acestea au dus la sporirea puterii de comunicare și înțelegere a copiilor, dezvoltarea talentului lor artistic, dezvoltarea creativității și stimularea imaginației, sporirea încrederii în forțele proprii, integrare socială, dezvoltarea spiritului de echipă și încrederea în partenerii de joc. Această activitate le oferă elevilor destindere, recreere, voie bună, satisfacțiile atmosferei de grup, iar unora dintre ei posibilitatea unei afirmări și recunoaștere a aptitudinilor. A fost o seară plăcută, tinerii și-au pus în scenă rolurile cu pricepere, însă din multe roluri pe care le-au interpretat, din păcate, nici măcar o scenetă nu a fost în limba română.

A.B.

România – cu un nou brand turistic

Între 1–4 martie, Centrul de Târguri și Expoziții Hungexpo din Budapesta a găzduit cel de-al 35-lea Târg Internațional de Turism, cu participarea a 465 de exponanți din 22 de țări, invitatul de onoare al ediției fiind Polonia.

De doi ani, piața din Ungaria este gestionată de Biroul de Turism al României la Viena. Anul acesta, România a fost prezentă cu un stand mai mare, de 180 m², având în vedere că piața din Ungaria este o piață importantă și că există un interes major față de destinația România. Oferta a inclus tot ce are România mai frumos. Vizitatorii s-au interesat de litoral, de Delta Dunării, de mănăstiri,

dincolo de tradiționalul Ardeal, care este foarte bine cunoscut și căutat pe piața din Ungaria. După cum declară *Simion Giurca*, directorul Biroului de Turism al României la Viena, se constată un interes foarte mare pentru celelalte zone din jurul Ardealului. „Conducerea Hungexpo a fost foarte înțelegătoare anul acesta față de România. Am reușit să aducem standul României mai spre centrul pavilionului expozițional, în vecinătatea Austriei, o destinație foarte puternică pe piața maghiară, lângă unul din cei mai puternici tour operatori – Neckermann, și lângă orașul Győr, un oraș important în Ungaria. De aseme-

nea, și Polonia – invitată de onoare a Târgului – este în vecinătatea standului României”, a declarat directorul *Simion Giurca*. „Noutatea cu care am ieșit în acest an pe piață este redată cu noul brand turistic al României. Este vorba de mai multe oferte naturale, de o Românie care-ți oferă ceva autentic, o cultură deosebită, care pe alocuri este rezultatul conviețuirii dintre români, sași și alte minorități, alături de minoritatea maghiară, pe teritoriu românesc. Am venit anul acesta puțin mai bine pregătiți decât în anul trecut. Am reușit să aducem trei broșuri tipărite în limba maghiară, una pe teme de cultură, una pe natură și cealaltă pe orașe, dovadă că vrem și pe turismul de oraș să atragem mai mulți turiști din Ungaria, dar și în spațiul natural al României, de la zonele montane ale Carpaților, începând din nordul țării până la Dunăre, Dunărea ca piață de croazieră și Delta Dunării ca o rezervație mondială unică, despre care turiștii din Ungaria au informații și vor chiar să o viziteze”, a mai spus directorul *Simion Giurca*. De menționat că prin prezența multor firme și pensiuni din zona întregii Transilvanii, România a avut o puternică prezență și în domeniul turismului rural.

I.K.

Bicentenar Carol Pop de Szathmary

Cu ocazia împlinirii a 200 de ani de la nașterea artistului fotograf Carol Pop de Szathmary, Filiala Seghedin a Institutului Cultural Român din Budapesta, în colaborare cu Asociația Artiștilor Fotografi din România (AAFR), a organizat o expoziție cu exponate digitalizate realizate de AAFR. Vernisajul a avut loc pe 6 martie 2012, ora 18.00, la sediul Filialei din Piața Dugonics nr. 2, din Seghedin. Carol Pop de Szathmary, pictor, grafician transilvănean, pionier în arta fotografică, s-a născut pe 11 ianuarie 1812, la Cluj și s-a stins din viață pe 3 iulie 1887, la București. A fost primul fotograf de artă și documentarist din Regatul Român, fotograf oficial al domnitorului Alexandru Ioan Cuza și al regelui Carol I. În anul 1843 a realizat primele dagherotipii, iar după o perioadă de cercetare a făcut și primele tabotipii. Între 1860–1870, Carol Pop de Szathmary a publicat un volum cu 100 de fotografii care ilustrează, printre altele, întâlnirea lui cu Ferenc Liszt în Pisa, călătoriile lui în Turcia și în Rusia etc. Este recunoscut de mulți specialiști ca fiind primul fotojurnalist de război, fotografiind o perioadă îndelungată Războiul Crimeei. Carol Pop de Szathmary este considerat ca unul dintre primii 10 fotografi din Europa. Pe lângă Războiul Crimeei, Carol Pop de Szathmary a fotografiat și Războiul de Independență (1877–1878). Ziua nașterii sale a fost declarată Ziua Artei Fotografice în România. Expoziția de la ICR Filiala Seghedin poate fi vizionată până pe 19 martie 2012. A.B.

Șezătoare ca pe vremuri la Cenadul Unguresc

Pentru unii, șezătoarea a fost parte integrantă a vieții în serile lungi de iarnă, altora șezătoarea le este cunoscută doar din emisiuni TV și din spectacole. Altfel spus, șezătorile au cam dispărut în multe dintre satele românești sau îmbracă acum o altă formă, una mai simplă decât în trecut. Dar totuși la sate șezătoarea de odinioară a prins din nou viață. La Cenadul Unguresc preț de două ore, odată pe săptămână, o mână de femei harnice și inimoase, 12 la

număr, care și-au amintit de anii tinereții sau de poveștile celor bătrâni, se adună în șezătoare de mai mulți ani. Nu mai vin cu fusul în mână, sau cu lâna pentru tors ca pe vremuri, ci cu tehnici mai moderne, fac macrame, croșetează, coase goblen sau fețe de masă, spun povești din alte vremuri, schimbă rețete de prăjituri și bucate gustoase, etc. Șezătoarea are loc în fiecare zi de marți, între orele 14.00 – 16.00, la clubul românesc din localitatea Cenad. A.B.

Puteți să ne trimiteți fotografiile, părerile sau sugestiile Dvs.:
@ foaia@foaia.hu @

„Îmi place să transmit tuturor bucuria de a trăi într-un univers plin de culoare...”

Interviu cu artistul plastic Maria Nedrău din Chitighaz

Arta pictoriței Maria Nedrău din Chitighaz este expresia dorinței de comunicare cu iubitorii de frumos, a dorinței sale de a împărtăși cu ei miracolele din compozițiile sale. Maria Nedrău a fost atrasă de frumos încă din copilărie. De 30 de ani modelează și formează și micile vârstare de la grădinița din localitate, unde lucrează ca educatoare. Pentru a-i cunoaște mai bine gândirea artistică și metodele de lucru, i-am adresat câteva întrebări, la care ne-a răspuns cu sinceritate.

– Ați început să creați din pasiune, înaintând treptat spre profesionalism. Cum a decurs această evoluție?

– De mic copil am avut înclinații spre creație. Primele îndrumări le-am primit de la profesorii mei de specialitate, iar mai târziu am fost ajutată de pictorul Kalcsó József din Chitighaz. Tehnica email am învățat-o mai târziu la tabelele de creație, de la doamna Megyeri Sándorné. Toți acești îndrumători au știut să-mi însușesc încrederea în mine și în dorința de a descoperi acest univers plin de culoare și mister. Nu a fost ușor să ajung aici, dar am învățat că nu trebuie să renunț niciodată la ceea ce știu să fac cel mai bine, și anume să transmit celor din jurul meu bucuria de a trăi într-un univers plin de culoare. Însăși profesia de educatoare pe care mi-am ales-o necesită creativitate, răbdare și, mai ales, dra-

goste pentru copilași. Aceiași lucru e și cu arta.

– Culorile pe care le folosiți sunt vii, au o sinceritate care transmite privitorului o stare pozitivă. Cum alegeți culorile, de unde vă inspirați și ce vă place mai mult să faceți?

– Se pictează cu anumite metode și multe tehnici care diferă între ele. Eu încerc să-mi etalez abilitățile cu tablouri în acuarelă, pictură în ulei și tablouri în tehnica email, cea din urmă fiind profilul meu, o tehnică care necesită materiale speciale, cuptor pentru ardere (între 800–1000°C). etc. La toate aceste trei metode este nevoie de materiale diferite, de un standard și cunoștințe teoretice. Dacă tehnica necesară există, subiectele mă caută pe mine, în general ele vin de la sine sau din cele mai neașteptate surse de inspirație. Sufletele noastre sunt înconjurate

de un curcubeu, sunt pline de culoare, eu las doar acest curcubeu să vorbească.

Despre originalitate, stil și creație proprie putem vorbi doar atunci când autorul este în strânsă legătură cu materialul și cu tema pe care și-a ales-o. Originalitatea în exprimarea artistică este un element care se obține de la sine atunci când autorul unei opere de artă se exprimă pe sine în modul cel mai sincer și autentic, pentru că fiecare dintre noi avem o lume interioară infinit de bogată și de variată, ceea ce ne face să devenim un unicat. Tablourile pe care le pictez sunt ipostaze din călătoriile mele, din mediul care mă înconjoară, îmi place să mă apropiu de detalii, indiferent dacă privesc un peisaj sau o ființă uma-

nă, ele sunt cele care ne dezvăluie mici secrete care ne întregesc percepția despre întreg.

– Ați avut mai multe expoziții. Cum v-ați făcut cunoscute lucrările și unde au fost acestea prezentate?

– Cele mai importante expoziții le-am avut în satul meu natal, la Chitighaz, apoi la Aletea, Jula, Bichișciaba, Szeghalom, Szentes, Mezőkövácsháza, Orosháza, Budapesta, Mișcolt, Székesfehérvár. Prima mea expoziție a avut loc în anul 1987. Foarte multe lucrări de-ale mele au fost cumpărate de colecționari de artă din Ungaria și de peste hotare (Canada, Elveția și Germania). Cu o lucrare draguță (pictură în tehnica email), care reprezintă un clown, am câștigat premiul de excelență și premiu special la Expoziția de Creație a Pedagogilor din Szentes.

– Creațiile unui artist

devin, cu timpul, propriile sale amintiri. Cu rare excepții, lucrările unui artist sunt destinate vânzării. Care sunt sentimentele pe care le trăiți atunci când vă despărțiți de un tablou?

– De unele lucrări mă despart mai greu, de altele mai ușor, dar de fiecare dată când o fac, simt că lucrarea respectivă a intrat „pe mâini bune”.

– Prin elementele din lucrări, încercați în primul

rând o comunicare emoțională cu privitorul sau este vorba mai degrabă de o simbolică ce așteaptă să fie văzută și descifrată cu ochii minții?

– Eu cred că „frumusețea e în ochii celui ce privește”, de aceea ofer privitorului câte puțin din fiecare. Desigur există o simbolică în pictura mea, dar aceasta se adresează atât minții, cât și sufletului.

Anca Butar

Arhivele Secrete ale Vaticanului se dezvăluie publicului pentru prima dată în istorie

Peste 100 de documente secrete ținute în seifurile și tunelele care alcătuiesc Arhivele Secrete ale Vaticanului se află, pentru prima oară în istorie, expuse la Roma, anunță The Christian Science Monitor, citat de Realitatea TV.

Documentele, ținute departe de publicul larg până acum, vor putea fi văzute la Muzeul Capitolin până în septembrie, pentru a sărbători cea de-a 400 aniversare a existenței Arhivelor Secrete.

Cele mai vechi documente din arhivă datează din secolul al VIII-lea. În ele se regăsesc nume foarte importante ale istoriei, de Henric al VIII-lea, Galileo Galilei și până la Martin Luther. De asemenea, se regăsesc o serie de documente care fac referire la cavalerii templieri.

Prezentăm, în continuare, câteva dintre cele mai controversate documente:

Scrisoarea Reginei Maria a Scoției

Maria Stuart, o importantă susținătoare a cauzei catolice în Marea Britanie, a scris o scrisoare în limba franceză Papei Sixt al V-lea de la Castelul Fotheringhay din Northamptonshire, în noiembrie 1586. Ea mărturisea credința în Biserica Romano-Catolică și lua în zeflema minciunile spuse împotriva sa de dușmanii săi din Anglia. Scrisoarea a fost scrisă cu câteva săptămâni înainte ca aceasta să fie executată pentru presupusa implicare într-un complot care pune la cale asasinarea Reginei Elisabeta I a Angliei. Maria susținea că tribu-

nalul care a condamnat-o la moarte era ilegal și eretic.

Documentele de la procesele Cavalerilor Templieri

Documentele oficiale de la procesul Cavalerilor Templieri, scrise cu cerneală neagră pe pergamente îngălbenite de vreme, dezvăluie detalii de la procesele din secolul XIV, în care membrii Ordinului Templierilor erau acuzați de erezie. Acest ordin călugăresc militar creștin a fost persecutat de Regele Filip al IV-lea al Franței (supranumit „cel Frumos”) din cauza puterii și influenței tot mai mari a membrilor săi și a bogăției acestora. Papa Clement al V-lea a început investigațiile și, torturați de inchișitori, mulți cavaleri au mărturisit că se fac vinovați de blasfemii și erezie.

O scrisoare de la un trib de indieni nord-americani

Unul dintre cele mai interesante documente expuse, este, potrivit The Christian Science Monitor, o scrisoare scrisă pe scoar-

ță de copac, în 1887, de indienii din tribul Ojibwa, din Grassy Lake, Ontario, destinată Papei Leon XIII. Pitoreasca scrisoare este adresată „Marelui Maestru al Rugăciunii, cel care ține locul lui Iisus” și este datată în mai „când este multă iarbă și e luna florilor” și indienii nu doreau decât să îi mulțumească Papei pentru că trimisese un episcop în zonă.

Cererea de anulare a căsătoriei lui Henric al VIII-lea

Unul dintre cele mai spectaculoase documente este o scrisoare scrisă pe un pergament împodobit cu mai mult de 80 de sigilii roșii și în care colegii britanici ai Papei cereau anularea căsătoriei lui Henric al VIII-lea cu Caterina de Aragon. Refuzul papei a dus la nașterea Bisericii Anglicane, care a și acordat anularea.

Documentele de la procesul de erezie al lui Galileo Galilei

Expoziția prezintă și documente oficiale de la procesul în care Galileo Galilei a fost acuzat de erezie, în secolul XVII, pentru că susținea că Pământul se învârte în jurul Soarelui. Unul dintre documente poartă semnătura astronomului care a fost acuzat de Inchiștiția Catolică de erezie și a scăpat de arderea pe rug pentru că a recunoscut, împotriva convingerilor sale, că a greșit. Biserica Romano-Catolică a recunoscut abia în 1992 că a greșit condamnând viața lui Galileo Galilei.

Imens mărtişor uman, creat de elevii și preșcolarii arădeni

Elevii de la Școala Generală „Aurel Vlaicu” Arad – structura Școala Generală „Frații Neuman” și preșcolarii de la Grădinița cu Program Prelungit nr. 8 Arad au realizat, cu ocazia zilei de 1 Martie, un imens mărtişor uman.

Acțiunea, menită să marcheze venirea primăverii, a fost organizată sub supravegherea cadrelor didactice de la școală, Diana

Tomița, Ana Katona, Lăcrămioara Herbei, Anastasia Pantya, Vlad Moțiu și Eniko Kurunczi, dar și a educatoarelor Mianda Curtuțiu, Viorica Toth și Vasilica Iova. „Din lacrima albă a fulgilor de nea și roșul aprins din inima mea, am împletit un mărtişor pe care l-am împletit cadou”, le-au transmis copiii părinților, cu mult drag, în curtea școlii.

Anonymous a schimbat Constituția Ungariei

Hackerii de la Anonymous au modificat noua Constituție ungară, pe site-ul de Internet al Curții Constituționale. Au fost introduse prevederi interesante: cei care lucrează în domeniul IT se pot pensiona la vârsta de 32 de ani și vor primi 150% din salariu!

„Dictatorii reprezintă perioade scurte din istorie. Poporul are dreptul să elimine tirania sau să se revolte împotriva ei”, susține versiunea „revizuită” a Constituției, notează Mediafax. O secțiune nouă susține că Anonymous și alte grupuri informatice înrudite ar trebui să lupte împotriva amenințărilor interne și externe. Informaticienii au avut ceva de lucru ca să „curețe” site-ul de Constituția cea nouă.

Gruparea Anonymous a lansat mai multe atacuri informatice împotriva site-urilor unor firme de securitate, organizații sau agenții guvernamentale din întreaga lume. Douăzeci și cinci de hackeri ai grupului Anonymous au fost arestați, în februarie, în urma atacurilor cibernetice lansate din Argentina, Chile, Columbia și Spania, anunță Interpol. Anonymous a produs probleme chiar și site-urilor unor instituții din România.

TV

În gura presei

9 martie, vineri, ora 10.00, Antena 1
Mircea Badea realizează o nonconformistă revistă a publicațiilor sub titlul „În gura presei”. Pe parcursul emisiunii el supune atenției telespectatorului cele mai interesante știri apărute în presa cotidiană, săptămânală și lunară. Deosebirea dintre programul pe care îl realizează Mircea și emisiunile pe aceeași temă ale altor televiziuni este că el este spontan, firesc și natural fără a introduce mecanic niște texte. Mircea Badea a reușit ca dintr-o emisiune cu format banal să facă un one man show, premiat și de profesioniștii din televiziune. Sloganul lui este: „Trăim în România și asta ne ocupă tot timpul!”

Nuntă cu surprize

10 martie, sâmbătă, ora 20.30, Kanal D
„Nuntă cu surprize” este un concurs inedit între cele mai frumoase nunți din România, unde Andreea Mantea și Gabriel Coveșeanu (Cove) sunt alături de nași, amfitrioni și pătași în ale surprizelor pregătite mirilor. Cuplurile care au trimis la redacția Kanal D invitația de a participa la nunta lor și care astfel s-au înscris în concursul „Nuntă cu surprize” sunt vizitate la nuntă de cele două vedete Kanal D. Gazdele emisiunii au misiunea ca împreună cu nașii să pregătească surprize inedite pentru miri și astfel nunta să fie nu numai un moment unic și de neuitat pentru miri și nuntași dar și cea mai apreciată de publicul telespectator.

Cronica Cârcotașilor

11 martie, duminică, ora 16.00, Prima Tv
Mihai Găinușă împreună cu bebelușele, Puștiu și Mistrețu neprietenos, vă prezintă o variantă unică și total diferită a celor mai importante noutăți din domeniul politic, social, cultural sau economic. La „Cronica cârcotașilor”, într-un ocol al televiziunilor, veți afla ce mai fac colegii noștri de pe la alte emisiuni și televiziuni. În fiecare săptămână sunt prezentate cele mai ciudate și abstracte monumente din țară și vă spun ce cred ei și ce cred locuitorii orașului despre creațiile cu înțeles necunoscut.

Aici găsiți toate programele tv românești:

www.port.ro

TEATRU

TEATRUL CLASIC „IOAN SLAVICI” ARAD

„Dorothy și umbra ei în țara lui Oz”

premieră

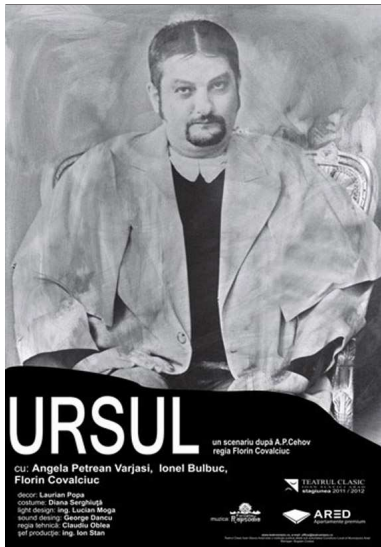
Sâmbătă, 10 martie, ora 17.00, sala mare
Adaptare după L. Frank Baum
Spectacol pentru copii

„Ursul”

după A. P. Cehov

Duminică, 11 martie, ora 19.00, sala Studio

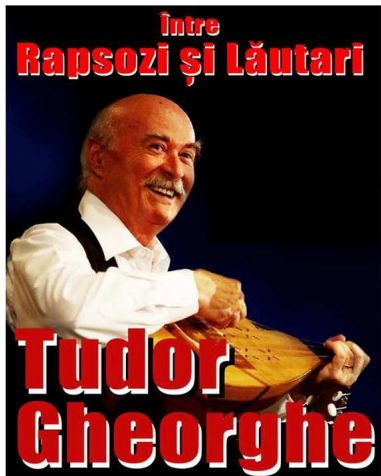
CONCERT

Oradea

Concert Tudor Gheorghe

(Tudor Gheorghe despre spectacolul „De la Rapsozi la Lăutari”: „este un spectacol-lecție despre separarea clară a muzicii lăutărești de muzică populară”.)

Miercuri, 21 Martie 2012, ora 19.00, Teatrul de Stat „Regina Maria”

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

12 MARTIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

13 MARTIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

14 MARTIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

15 MARTIE, JOI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

16 MARTIE, VINERI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

17 MARTIE, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice, Medalion folcloric cu Daniela Băcilă de la Radio Timișoara. 17.55: Încheiere

18 MARTIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteză știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 14 martie 2012 (m1 ora 13.30)
Reluare: joi, 15 martie 2012 (Duna Tv 7.05)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

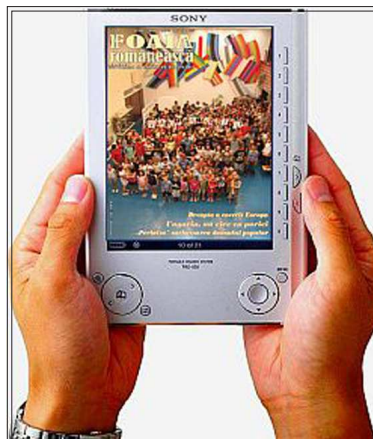
După câteva informații legate de comunitatea românilor din Ungaria, vă prezentăm un reportaj realizat la Târgul Internațional de Turism, organizat la Budapesta. În a doua parte a programului, veți putea urmări o relatare amplă despre prima sesiune ordinară a Adunării Generale a Autoguvernanii pe Țară a Românilor din Ungaria.

Realizator: Tiberiu Boca

Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio și tv!

Mărțișor personalizat

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” va cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

Casă de vânzare la Chitighaz

Vând casă cu mansardă, comfort lux, încălzire centrală cu gaz, anexe, în centrul Chitighazului (Kétegyháza), cu o suprafață de 98 m². Casa are o grădină cu o suprafață de 960 m², grădină cu gazon, aranjată. Contact: +36-30/540-7766.

Vând teren îngrădit pentru construcții la Jula, lângă poiana Dürer, într-o zonă rustică în dezvoltare, potrivit pentru întreprinderi turistice. Terenul are o suprafață de 10.444 m². Contact: +36-70/701-9286.

www.radio.hu

Mărțișorul – o tradiție vie și în Ungaria

Consulatul General al României la Seghedin și Catedra de Limba și Literatură Română a Universității din Seghedin a sărbătorit Mărțișorul în seara zilei de 1 martie. A fost pentru prima dată când sediul Consulatului General s-a dovedit a fi prea mic pentru numeroșii invitați care au sosit din localitățile din jurul Seghedinului, dar și de mai departe, din Timișoara și Republica Moldova. În deschiderea evenimentului, publicul a fost salutat de gerantul interimar de Seghedin, *Dan Constantin*, care i-a invitat pe cei prezenți să admire expoziția de mărțișoare realizată de profesorii Catedrei de Română, între care se regăseau și câteva mărțișoare foarte vechi, de prin anii 1970, unele cu semnificații deosebite. Pe un alt panou au fost aranjate mărțișoare realizate de *Bianca Son*, fostă elevă a liceului „N. Bălcescu” din Jula, în prezent studentă la Facultatea de Design din Arad, care a făcut și o demonstrație a confecționării mărțișoarelor. De asemenea, profesorul *Zoltan Ruja* din Micherechi a adus felicitări legate de ziua de 1 martie, executate de copiii de la școala generală din localitate.

Oaspeții din Timișoara și Chișinău s-au aflat la Seghedin printr-o coincidență dintre două activități – prima care a dat naștere acestei întâlniri a fost derularea proiectului „Povestea carierelor – învățarea valorilor prin puterea exemplului”, proiect care angrenează Universitățile din Timișoara, Chișinău și Catedra de Română a Universității din Seghedin. Proiectul a avut până acum câteva etape, miza lui fiind de a pune laolaltă, comparativ, prezentările felului în care s-au studiat disciplinele umaniste în aceste țări din Răsăritul Europei în perioada comunistă.

Decanul Facultății de Litere, Istorie și Filozofie a Universității de Vest din Timișoara, *prof. univ. dr. Otilia Hedeșan* a vorbit despre cum s-a păstrat și a evoluat obiceiul Mărțișorului în România, de la începuturi și până în prezent, punctând unele etape mai importante, cum a fost cea comunistă. „În perioada comunistă, Mărțișorul a fost unul din puținele obiceiuri care funcționau cu voie de la stăpânire. Era o adevărată educație în grădinițele și școlile românești, cine oferă, cine primește mărțișor, ce se scrie pe mărțișor. În

jurul anilor '70, la București, în practica studenților de la arte plastice și de la arhitectură, a luat naștere un fenomen de compensare a unui întreg set de restricții: într-o Românie comunistă, în care nu exista niciun fel de practică comercială în afara celei de la stat, se vindeau, printre alte lucruri, în scurtul interval din jurul lui 1 martie, nu oriunde, ci în Piața Universității, în acest punct zero al României pe care acum, de 20 de ani, și-l revendică toate grupările care își doresc să își formuleze un punct de vedere despre România. Nu era vorba de o chestiune simbolică, ci în primul rând despre un câștig financiar absolut substanțial. Lucrurile s-au redezvoltat după 1990. S-au schimbat în sensul că în toți acești 20 de ani o serie de mode, de gusturi, de practici artistice au început să funcționeze ca elemente pentru crearea de mărțișoare. Mărțișorul e ortodox, mărțișorul e dacic, mărțișorul e slav, e balcanic, e postmodern, e românesc. Ceea ce înseamnă că mărțișorul e viu și acesta este lucrul cel mai important care trebuie notat”, a conchis profesoara Otilia Hedeșan.

Profesoara Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, *Liuba Petrenco* a vorbit la rândul ei despre cum se păstrează tradiția Mărțișorului la românii din Basarabia, într-o țară care se află în tranziție veșnică și care nu a oferit niciodată continuitatea culturilor, ci dimpotrivă, le-a pus la încercare. Totuși, Mărțișorul este una din tradițiile care s-a păstrat și a avut de câștigat în toată

această perioadă, având chiar o complexitate și o dezvoltare superioară celei pe care o are Mărțișorul în România. „Mărțișorul tradițional era confecționat și în Basarabia din două fire, unul roșu și unul alb, dar mai întâi din lână, apoi din cânepă. În centrul Moldovei sunt zone în care acest mărțișor era unicolor, de culoarea roșie și era legat la degetul inelar și la încheietura mâinii sau a piciorului stâng. În unele zone din nordul Moldovei s-a păstrat tradiția unui mărțișor tricolor, pe lângă firele de lână roșie și albă mai apare și un fir de ață verde. Tradiția de a lega mărțișoarele la gât, la încheietura mâinii și la picior este un fel de ritual, se leagă acolo pe unde poate răul trece sub haine, punându-se astfel stavilă acestui rău. La sfârșitul lunii martie, mărțișorul ori este agățat pe un pom fructifer, ori se pune sub o piatră sau la rădăcina unui copac. A doua zi, cei care au pus mărțișorul sub o piatră sau la rădăcina unui copac, se uită ce găse s-au urcat pe mărțișor, de la sat la sat, fiecare găză având o altă semnificație care vestește viitorul”, ne-a destăinuit profesoara Liuba Petrenco.

Profesorul *Zoltan Ruja* din Micherechi ne-a spus că tradiția Mărțișorului este prea puțin cunoscută de copiii din sat, iar ideea profesoarei *Mihaela Bucin* din Seghedin, ca elevii să confecționeze felicitări de 1 Martie, a fost primită cu bu-

curie de copii. Au fost realizate și felicitări cu tehnica tridimensională kirigami. Toate au fost vândute, iar din banii adunați, suma de 18 mii de forinți, băieții din clasele 5, 6, și 7 vor organiza o mică sărbătoare de 8 Martie dedicată colegelor.

Bianca Son, studentă la Facultatea de Design din Arad și vicepreședinta ONG-ului Asociația ProgressOn Youth Power a făcut o demonstrație de confecționare a mărțișoarelor cu o tehnică ce constă în lucrul cu pastă polimerică, un fel de plastelină, care după ce ai modelat-o trebuie s-o introduci în cuptor. „În România foarte mult se practică Mărțișorul, dar nu prea mai înseamnă nimic... Așa că eu încerc prin lucrul meu să dau însemnătate. De obicei fac simboluri, care pot fi luate ca amulete: buburuze, trifoi cu patru foi, potcoave, hornari. Mă bucur că românii din Ungaria poartă mărțișor, dar condiția este să-l poarte 12 zile, ca babele. Și mă bucur că înseamnă ceva, nu doar un dar pe care-l dau bărbatilor femeilor. Tot ce e simplu e frumos. Și cu cât ești mai simplu cu atât ești mai apropiat de oameni, cu cât ești mai apropiat de oameni cu atât câștigi mai mult și tu și cei din jur”, a spus *Bianca Son*. Mărțișoarele lucrate de ea au fost oferite de membri Consulatului General din Seghedin doamnelor și domnișoarelor participante la eveniment.

I. Kaupert